

Tekijä Guttorm Tuija-Mari			
Työn nimi ”Täytyy päästä vähän läpi, silloin jaksaa” Toimintateoreettinen tutkimus saamenkielisten opettajien työhyvinvoinnin kokemuksista Inarin ja Utsjoen kunnissa.			
Oppiaine Saamelainen kulttuuri	Työn laji pro gradu	Aika 18.5.2011	Sivumäärä 71
Tiivistelmä			
<p>Tutkielmassa käsitellään saamenkielisten opettajien työhyvinvoinnin kokemuksia Inarin ja Utsjoen kunnissa. Tutkielmaa varten on haastateltu kolmea saamenkielistä opettajaa. Haasteltavien vähäisen määrän vuoksi tutkielma ei tarkastele saamenkielisten opettajien työhyvinvointia yleisesti, vaan sen tavoitteena on tarkastella kolmen saamenkielisen opettajan omia kokemuksia. Menetelmällisesti tutkielmassa on käytetty puolistrukturoidun teemahaastattelun sekä avoimen haastattelun välimuotoa.</p> <p>Tutkielman tutkimusmetodina ja teoreettisena lähtökohtana on käytetty Yrjö Engströmin toiminnan teoriaa. Ontologisesti engeströmiläinen malli perustuu sosiaaliselle konstruktivismille. Sosiaalisessa konstruktivismissa todellisuuden olemassaolon ei oleteta olevan ihmisestä riippumaton irrallinen ilmiö. Engeströmiläisen lähestymistavan mukaan todellisuus luodaan ihmisen tekemisessä, joka perustuu yhdessä tekemiseen, ristiriitoihin ja yhdessä oletettuihin asioihin.</p> <p>Lähtökohtaisesti tutkielma perustuu Minna Rasmuksen (2010) Giellagas-instituutille tekemään selvitykseen. Selvityksessä kävi ilmi, että saamenkieliset opettajat ovat väsyneet suureen työmäärään, sillä etenkin saamenkielistä oppimateriaalia on vähän. Lisäksi työilmapiiri oli joissakin saamelaisalueen kouluissa huono. Käsite saamenkielinen opettaja toimii yläkäsitteenä opettajille, jotka työskentelevät saamelaisalueen kouluissa. Toinen keskeinen käsite, työhyvinvointi, tarkoittaa tutkielmassa henkistä ja fyysistä työympäristöä.</p> <p>Tutkimustulokset tukevat Minna Rasmuksen selvityksessä esiin tulleita saamenkielisten opettajien työhön liittyviä epäkohtia. Pitkään jatkunut ristiriita on aiheuttanut sen, että opettajat eivät koe työtään mielekkäänä. Tämä on lisännyt muun muassa haluttomuutta jatkaa opettajan työtä. Lisäksi opettajia vaivaa ryhmiin jakautuminen. Tulokset osoittavat, että myös saamenkielisten opettajien kesken vallitsee ryhmittymistä. Fyysistä työympäristöä heikentävät muun muassa koulujen homeauriot sekä koulujen luokat, joita ei ole suunniteltu opetuskäyttöön. Saamenkielisessä opetuksessa ei ole kyse yksistään opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta, vaan opetuksen on tuettava ja vahvistettava saamenkielisen oppilaan identiteettiä. Tätä voidaan tukea esimerkiksi lisäämällä saamenkieliseen opetukseen verkkosovellusten ja Internetin käyttöä.</p> <p>Jatkotutkimusta ajatellen olisi tärkeää tutkia johtamisen vaikutusta saamenkielisten opettajien työhyvinvointiin. Lisäksi olisi hyvä pohtia erilaisten verkkosovellusten käyttöä saamenkielisen opetuksen yhtenä välineenä.</p>			
Muita tietoja			
Asiasanat: saamenkieliset, opettajat, työhyvinvointi, oppimateriaali, toiminnan teoria			